יום ב', י"ב בחשון תשס"ט (10 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

המתבונן בתולדות האחרונים של העם החופשי היושב בארצו מתמלא בתהיות ותמיהות רבות. קשה להבין לא רק את ה"למה?" אלא גם כן ה"מה?" בשרשרת האירועים המלווה אותנו מאז שהחלו הבנים לשוב לגבולם בהמוניהם.
אולי בין הקשים ביותר להבין הוא זה שאנו מציינים היום – רצח ראש ממשלת ישראל. השאלות עולות במספרן על מעט התשובות שנותנים כמענה. לא נותר אלא להמשיך לשאול ולחפש משמעות במעשה נתעב זה והשלכותיו בתוך כל מה שקורה לנו וסביבנו.
מסורת של שאילת שאלות נלמד מפרשת השבוע, פר' "וירא". ה' גוזר על ערי כיכר הירדן – סדום ועמורה וכו' – השמדה והפיכה אחרי שסירבו לשוב מדרכם הרעה. אברהם – אבי העם היהודי – אינו משלים עם זה. אחרי שה' מגלה לו את כוונותיו מתנהלת שיחה ללא תקדים בינו לבין שופט העולם. אנו מביאים את הדברים ל**עילוי נשמתו של יצחק רבין**:

==========

"אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶרֶץ-כְּנָעַן וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי הַכִּכָּר וַיֶּאֱהַל עַד-סְדֹם. וְאַנְשֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַה' מְאֹד." [בראשית י"ג 12-13]

וַיֹּאמֶר ה' זַעֲקַת סְדֹם וַעֲמֹרָה כִּי-רָבָּה וְחַטָּאתָם--כִּי כָבְדָה מְאֹד. אֵרְדָה-נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָּלָה וְאִם-לֹא אֵדָעָה. וַיִּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה וְאַבְרָהָם--עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי ה'. וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמַר: הַאַף תִּסְפֶּה צַדִּיק עִם-רָשָׁע. אוּלַי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר הַאַף תִּסְפֶּה וְלֹא-תִשָּׂא לַמָּקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ. חָלִלָה לְךָ מֵעֲשֹׂת כַּדָּבָר הַזֶּה לְהָמִית צַדִּיק עִם-רָשָׁע וְהָיָה כַצַּדִּיק כָּרָשָׁע חָלִלָה לָּךְ--הֲשֹׁפֵט כָּל-הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט. וַיֹּאמֶר ה' אִם-אֶמְצָא בִסְדֹם חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר--וְנָשָׂאתִי לְכָל-הַמָּקוֹם בַּעֲבוּרָם. וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמַר: הִנֵּה-נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל-אֲדֹנָי וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר. אוּלַי יַחְסְרוּן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם חֲמִשָּׁה--הֲתַשְׁחֵית בַּחֲמִשָּׁה אֶת-כָּל-הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית אִם-אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה. וַיֹּסֶף עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמַר אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים. וַיֹּאמֶר אַל-נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבֵּרָה--אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם-אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים. וַיֹּאמֶר הִנֵּה-נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל-אֲדֹנָי--אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֶשְׂרִים. וַיֹּאמֶר אַל-נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבְּרָה אַךְ-הַפַּעַם--אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה. וַיֵּלֶךְ ה'--כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְדַבֵּר אֶל-אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְקֹמוֹ. [שם י"ח 20-33]

נסיים עם שאלות ששואל הלל במשנה מפורסמת:
"אם אין אני לי, מי לי? וכשאני לעצמי מה אני, ואם לא עכשיו אימתי? " [אבות **א'** י"ד]

מבאר על כך הרב פינחס **קהתי** (פרשן המשניות המפורסם בדורנו):
במשנה זו מלמדנו [הלל] שלשה דברים:
1. תיקונו של האדם אינו תלוי אלא באדם עצמו ובמאמציו למען ה"אני" שלו,
2. דאגת האדם לעצמו בלבד ולא לזולתו מבטלת את כל ערכו של האדם,
3. הזמן אינו נתון בידו של האדם, שאין אדם יודע מה ילד יום. ולפיכך כל רגע שעובר לבטלה הוא הפסד גדול.

חובה עלינו להמשיך לשאול, לחפש ולהיות מעורב בתוך החברה. אולי נמצא תשובות ...

"כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ בְּעִיר ה' צְבָ-אוֹת בְּעִיר אֱלֹקֵינוּ אֱלֹקִים יְכוֹנְנָהּ עַד עוֹלָם סֶלָה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל